

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД І ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Скрипнюк Анна Василівна, здобувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

Відповідно до ст. 121 Конституції України, прокурорський нагляд за додержанням і застосуванням законів має свої завдання, предмет відання та компетенцію. Сьогодні нагляд за додержанням законів не розглядається як функція прокуратури через свій характер і потребує трансформування в конституційну функцію представництва інтересів у суді [1, с. 57-59].

Основним завданням прокуратури є забезпечення неухильного виконання законів, тому діяльність органів, що підлягають нагляду, прокуратура повинна оцінювати тільки з точки зору законності. Водночас, органи державного контролю мають інші завдання: перевіряти фактичне виконання нормативних актів, оцінка кількості та якості результатів діяльності, доцільність вибору засобів і способів управління. Крім того, на відміну від прокуратури, органи державного контролю входять у загальну систему органів публічного управління.

Для розмежування прокурорського нагляду та державного контролю потрібно враховувати такі критерії, як основне завдання, для вирішення якого створений орган; характер повноважень органів контролю та нагляду; місце, яке посідає кожен з органів у системі держави.

Характерна відмінність прокурорського нагляду від контролю за законністю, що здійснюється органами влади та управління, полягає в тому, що, по-перше, прокурор не підпорядковується відомству, в межах якого здійснюється нагляд, не залежить від міністерств або відомств, у підпорядкування яких перебувають установи, підприємства чи організації, за законністю діяльності яких здійснюється нагляд; по-друге, прокурорський нагляд має всебічний, загальний, всеохоплюючий характер, може здійснюватись щодо будь-яких праводносин або будь-яких міністерств, відомств, організацій, тобто має ознаки універсального загальнодержавного нагляду; по-третє, прокуратура здійснює нагляд за контролюючими органами та організаціями [2, с. 83].

У складі прокурорського нагляду необхідно виділити такі елементи, як об'єкт, предмет, суб'єкт і повноваження.

Об'єктом прокурорського нагляду є діяльність державних і недержавних органів, що стосується виконання законів і нормативних актів та регламентується прокурорським правом. На нашу думку, об'єктом прокурорського нагляду також слід називати підприємства, установи та організації, в яких проводиться прокурорська перевірка виконання законів [3, с. 133].

Суб'єкт прокурорського нагляду – це учасник прокурорсько-наглядової діяльності, а саме прокурор, що проводить перевірку виконання законів фізичної або юридичної особою (об'єктом нагляду). У прокурорсько-наглядових відносинах можуть брати участь одночасно декілька об'єктів і суб'єктів нагляду. Наприклад, виконання законів може перевірятися на декількох об'єктах декількома прокурорами. Таким чином, об'єктом прокурорського нагляду як функції прокуратури вважаємо сукупність фізичних і юридичних осіб, органів влади та господарських органів, які мають компетенцію прокуратури.

Предмет прокурорського нагляду – це виконання Конституції та законів України, дотримання прав і свобод людини і громадянина, законності правових актів, які приймаються органами і посадовими особами, на котрі розповсюджується наглядова компетенція прокурорів. Предмет можна також визначити як сферу суспільних відносин, на

регулювання яких спрямована діяльність прокурорів: дотримання прав і свобод людини та громадянина, нагляд за виконання законів органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство, дотримання законів адміністраціями установ виконання покарань і призначених судом заходів примусового характеру, адміністраціями місць тримання затриманих і заарештованих під варту осіб.

Також важливим елементом прокурорсько-наглядової діяльності є повноваження прокурора, яка полягає у визначені законами та нормативно-правовими актами Генерального прокурора сукупність прав і обов'язків прокурора щодо виконання покладених на прокуратуру завдань і функцій.

Список використаних джерел

1. Руденко М. В. Проблеми розвитку прокуратури України / М. В. Руденко // Право України. – 2003. – № 2. – С. 57-59.
2. Чебан В. До нової концепції прокурорського нагляду / В. Чебан // Вісник прокуратури. – 2000. – № 2. – С. 81-84.
3. Клочков В. Розмежування об'єкта і предмета прокурорського нагляду за дотриманням прав і свобод людини та громадянина / В. Клочков // Вісник прокуратури. – 2003. – № 11. – С. 132-134.

РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ АДАПТАЦІЇ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Михальчук Дарія Сергіївна, студент ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС *Лінік Є.П.*

Сьогодні перед Україною стоять виклики, пов'язані із загальною світовою тенденцією до глобалізації. Насамперед вони зумовлені процесами її європейської та євроатлантичної інтеграції. Ключову роль у цих процесах відіграє її головний інструмент – вітчизняна державна служба, функціонування якої зумовлює якість державного управління.

Серед проблем, пов'язаних із розвитком держави у період збільшення ризиків та кризових явищ суспільного розвитку, проблема підвищення ефективності державної служби набуває особливої актуальності. Оскільки ефективна державна служба становить один з найважливіших чинників успішної реалізації політичних, економічних, соціальних та антикризових програм в Україні. Її діяльність має бути орієнтована на демократичні цінності, до яких, зокрема, належать захист прав і свобод людини і громадянина, створення умов для економічної та політичної свободи, а також добробуту всіх громадян, забезпечення розвитку відкритого громадянського суспільства, аналіз і подолання кризових явищ у суспільстві [1].

Реформування державної служби України викликане наразі сучасними завданнями та функціями державної служби. Зміни в законодавстві про державну службу зумовлені постановкою нових державних завдань, реформою державного управління, створенням нових конституційно-правових засад, реформуванням політичної та економічної систем. Розвиток державної служби в Україні останнім часом був пов'язаний передусім з новим державним будівництвом, із реальним встановленням принципу багатопартійності, розподілом державної влади, нарешті, – зі змінами конституційно-правових засад. Реформування державної служби постійно супроводжувало державно-правове будівництво в різних країнах. В Україні такі процеси розпочалися в 1992 році. Державна служба була фактично обмежена лише системою виконавчої влади. Оскільки державну службу не можна відокремити від інших видів діяльності та соціально-правових інститутів, то після прийняття Закону України «Про державну службу» довелося уточнювати межі державної служби, типологію посад державних службовців та інші основні поняття [2].